

VERBINDING

Evelijn van Leeuwen: 'Vast ritme en flexibiliteit maken vakantie mogelijk'

INTERVIEW

2

Vakantie met of zonder beperking?

ARTIKEL

3

Op Bronlaak gaan stelletjes op vakantie

ARTIKEL

3

Conferentie in Dornach

BERICHT

5

Inspirerende themadag

ARTIKEL

5

Voortrekkers vervullen vakantiewensen op Bronlaak

In de eerste week van de zomervakantie kunnen bewoners van Bronlaak met andere zorgvragers op vakantie gaan. Bewoners kunnen inschrijven op verschillende vakanties. Maria Giezeman legt de werkwijze uit.

Door Maria Giezeman

Alle zorgvragers van Bronlaak hebben in de zomer drie weken vakantie. Tijdens die eerste week biedt Bronlaak de mogelijkheid om met zorgvragers van andere huizen op vakantie te gaan. Ongeveer tweederde van de bewoners van Bronlaak maakt hier gebruik van. De vakantiewerkgroep onder leiding van Clazien Conijn organiseert sinds jaren deze Bronlaak-vakanties. In oktober zoekt de vakantiewerkgroep zogenaamde 'voortrekkers'. Dat zijn mensen die bereid zijn de organisatie van een vakantie voor acht tot tien zorgvragers op zich te nemen. De voortrekker zoekt een vakantiebestemming uit, regelt het vervoer en de financiën. Voor de begeleiding van de vakantie zoekt hij drie medewerkers en een vrijwilliger. Ieder woonhuis levert een voortrekker en ieder huis is in principe zelf verantwoordelijk voor de vakantie van haar zorgvragers. Uitzonderingen zijn de huizen Parcival en Belakane. Deze bewoners gaan met elkaar op vakantie, vanwege de bijzondere zorgvraag van deze mensen.

Keus

De ideeën van de vakantiebestemmingen verwerken alle voortrekkers in een vakantiefolder. De vakantiewerkgroep bundelt deze informatie in een vakantieboek en stuurt die naar alle huizen. De zorgvragers geven op een inschrijfformulier hun eerste, tweede en derde keus vakantie aan. Op basis van de keuzes van de bewoners stelt de commissie de vakantiegroepen samen. Rond november is bekend hoeveel bewoners er meegaan. Het concept van de groepssamenstelling gaat terug naar de voortrekkers. Zij kijken of deze samenstelling nog veranderd moet worden. Na Pasen zijn bij de zorgvragers de verschillende vakantiegroepen bekend. Daarna vinden bijeenkomsten plaats van de verschillende groepen die dat jaar in de zomer met elkaar een week op vakantie gaan. Veranderingen zijn dan nog mogelijk. Een zorgvrager had zich bijvoorbeeld onvoldoende gerealiseerd dat zijn vakantiegroep ging kamperen. Er wordt dan naar een andere mogelijkheid gezocht.

De bewoners betalen de vakantie – huur, uitstapjes, reiskosten en ander extra uitgaven – zelf. Dit jaar zijn de vakantiegroepen voor het eerst aangevuld met meer dagopvang (die dit vanuit hun Persoons Gebonden Budget betalen), omdat er nog plekken in vakantiegroepen beschikbaar waren.

Bestemmingen

Een overzicht van de vakantiebestemmingen van Bronlaak van dit jaar: Heidenbosch Center Parcs, Schouwen Duiveland, Drente, Friesland, Belgische Ardennen, huifkartocht, Schiermonnikoog, De Eiffel, actieve vakantie in zuid-Frankrijk, De Achterhoek, Zeeland, De Bron (is een huis voor zorgvragers in het dorp St. Anthonis) gaat met z'n allen naar

Kreta. Mensen die een relatie hebben gaan in een eigen huisje. De Zevensprong (ook een huis in het dorp) regelt zijn vakantie ook zelf.

Naast de mensen die met de Bronlaak-vakantie meegaan, zijn er ook zorgvragers die er voor kiezen hun vakantie anders in te vullen. Sommigen gaan mee met reisorganisaties zoals De Buitenhof, of kiezen het ene jaar voor een Bronlaak-vakantie omdat die hen aanspreekt, en het volgende jaar voor De Buitenhof.

De veiligheid en vertrouwdheid van Bronlaak-vakanties ervaren de zorgvragers vaak als positief. In vreemde groepen mensen van een reisgezelschap, kunnen sommige zorgvragers zich erg kwetsbaar voelen.

Enquête

De vakantiewerkgroep houdt binnenkort een enquête onder de zorgvragers om nog beter op de vakantiewensen aan te sluiten. Tot nu toe was de basis van hun vakantie het enthousiasme van de voortrekker. Deze bedacht waar bewoners naar toe gingen en op wat voor manier. De vakantiewerkgroep wil dat meer op de wens van de zorgvrager gaan baseren. Hoewel het essentieel is dat de begeleiders het ook naar hun zin hebben, is dit toch in de eerste plaats de jaarlijkse zomervakantie van de zorgvragers. De vakantiewerkgroep wil alleen de vakantiewensen inventariseren. De invulling van die wensen ligt bij de eindverantwoordelijken van de huizen.

Vakantie verhalen van bewoners van Bronlaak

Door Maria Giezeman

Jaap Schrijner, Jean Louis Assouad, Barbara Boon, Jaap Kalff, Rob Israel en Peter Rintjema vertellen op wat voor manier zij hun vakanties doorbrengen. Dat leverde zes verschillende vakantie verhalen op. Tot slot vertelt coördinator Hanneke van Dijk over de vakantie van de bewoners van Belakane.

Jaap Schrijner ging vorig jaar met zijn eigen tent kamperen op Schiermonnikoog. Dat was zo goed bevallen dat hij dit jaar weer gaat, met grotendeels dezelfde groep mensen van Bronlaak. Het belangrijkste van zijn vakantie vindt Jaap dat er leuke mensen in de groep zitten. Hij werkt op maandag bij de klussendienst en op dinsdag maakt hij tekeningen in zijn woonhuis De Regenboog (Jaap exposeert regelmatig met zijn kleurige tekeningen). De rest van de week werkt hij op de boerderij, waar hij de

konijnen voert en de melk en de yoghurt wegbrengt. Jaap brengt ook elke dag de post rond naar alle huizen.

Een aantal mensen die moeilijker kunnen lopen gaat met de trein, de rest gaat met de bagage in de auto naar Schiermonnikoog. Vorig jaar had de groep af en toe een beetje last gehad van luidruchtige jongelui die 's avonds laat thuis kwamen op de camping, maar verder was het heel gezellig. Soms kookte de groep zelf, soms gingen ze uit eten. Verder werd er gefietst, gewandeld door de bossen of gezwommen in de zee. „Op de camping maakte je af en toe een praatje met de andere mensen.“

Jean Louis Assouad is vorig jaar met een Bronlaak-vakantie naar Tsjechië geweest. Met acht zorgvragers en vier begeleiders huurden ze een huis. Hij woont in het Koetshuis en leert zo zelfstandig mogelijk te wonen. Jean Louis werkt in de kwekerij Sylvester. In Tsjechië hebben ze gewandeld, gezwommen, musea bezocht, ze kookten af en toe zelf en gingen ook uit eten. Jean Louis vond Tsjechië niet zo'n mooi land. „Ik vond Kreta veel mooier.“ Ze hadden een conflict gehad met de eigenaar van het huis. De douche deed het niet, het plafond was kletsnat en het zwembad in de tuin was kapot.

Lees verder op pagina 4

Evelijn vertelt over de zomervakantie met Sweder

‘Vast ritme en flexibiliteit maken een vakantie mogelijk’

Evelijn van Leeuwen is moeder van de vijfjarige Sweder Oudt. Sweder heeft een meervoudig complexe handicap (MCG) en zit in een rolstoel. Ze adviseert ouders met een MCG-kind gewoon op vakantie te gaan. „Je moet dan niet te veel willen, kunnen improviseren en de vakantie goed voorbereiden.“

Door Ageeth Koning

Sinds een jaar bezoekt Sweder Oudt de Joriskring in Amsterdam. Hij heeft het daar erg naar zijn zin en ook zijn ouders zijn erg blij met de manier van werken binnen de Joriskring. „De Joriskring is een stimulerende omgeving. Sweder zit nu veel beter in zijn lijf en hij communiceert beter,” zegt Evelijn.

Sweder kan niet staan ondanks het feit dat hij dat wel zou willen en het ook probeert, zegt Evelijn. „Omdat hij zich op geen enkele manier kan voortbewegen zit hij in een rolstoel of moeten we hem optillen.” Evelijn vertelt dat het optillen soms erg zwaar is. „Hij weegt ongeveer 15 kg weegt, dus dat gaat steeds lastiger worden.” Ze merkt op dat het gillen wat Sweder soms doet, af en toe ook erg lastig is. „Ik vind het uiteraard geen probleem als het van plezier is. Als Sweder in een overprikkelde omgeving is, gebeurt het ook en dat vind ik moeilijk. Mijn man Peter gaat hier heel nuchter mee om. Als het te erg wordt, gaan we gewoon weg.” Op vakantie negeren mensen, met name in het buitenland, de vijfjarige Sweder. „Je kunt zien dat hij ontwikkelingsgestoord is. Met zijn broertje Bent, wordt wel contact gemaakt.” Evelijn neemt het de mensen niet kwalijk. „Ondanks dat Sweder zijn omgeving wel waarneemt, ontvangen mensen niet die openheid die ze verwachten bij een jongetje van die leeftijd. Misschien zou ik ook wel zo reageren als de mensen doen.” Het appelleert volgens haar aan een aspect dat mensen moeilijk vinden en waarmee ze niet geconfronteerd willen worden. „Als ze echt moeizame reacties krijgen, zegt ze er iets van. „In het algemeen vind ik dat Sweder zelf dingen moet leren. Hij heeft net als iedereen recht op teleurstellingen en daar horen dit soort reacties ook bij. Hij is niet zielig en zo wil hij ook niet behandeld worden.”

Vast ritme

Net als ieder gezin met kleine kinderen, zoeken ze een vakantie die daarbij past, doorgaans in een huisje. „Ik ervaar dat we een ‘normaal’ gezin zijn en daar hoort vakantie ook bij.” Ze zijn op vakantie geweest in Italië en Frankrijk. Op vakantie maken ze uitstapjes zoals anderen ook doen, zoals een museum of een kathedraal bezoeken. Of tussen de middag lekker uit eten met z’n viereen. „Maar als het niet gaat met Sweder, dan gaan we weg.” Ze proberen tijdens de vakantie een vast ritme aan te houden aangezien dat belangrijk is voor hun zoon. „Dus op vaste tijden eten, Sweder in bad doen en naar bed brengen. Hij heeft behoefte aan houvast, dus zoeken we daarin de gulden middenweg. We weten nog niet zo goed wat hij leuk vindt. Hij is daarin totaal afhankelijk van ons, dit in tegenstelling tot zijn broertje Bent die wel kan aangeven wat hij wil.”

Sweder Oudt gaat met zijn ouders ieder jaar op vakantie. De regelmaat is daarbij erg belangrijk.

Ze adviseert ouders met een MCG-kind gewoon op vakantie te gaan. „Als je vooruit denkt en kan improviseren, lukt het. En niet te veel willen en goed voorbereiden. We kunnen niet alle dagen iets ondernemen want Sweder heeft ook rust nodig.” Een vakantiecamp voor ouders met kinderen, lijkt haar ook wel eens leuk. „Je zit dan allemaal in hetzelfde schuitje en mensen kijken niet raar naar ons kind.” Toch gaan ze dit jaar waarschijnlijk weer gewoon op vakantie. Mogelijk met het vliegtuig. „Je moet nuchter zijn en je niet fixeren op wat je zo nodig moet. Zo is Sweder bijvoorbeeld erg bang voor ventilatoren en ook geluiden kunnen hem overmatig irriteren. Soms is de wereld een bombardement voor hem. Daar moet je rekening mee houden. Dus flexibiliteit is een erg belangrijke factor. Ook Sweder leert om flexibel te zijn.” Nu de kinderen klein zijn, gaat alles nog relatief makkelijk, merkt Evelijn op. „Ik hoop dat Sweder in ieder geval ervaart dat vakantie leuk is, zodat het in de toekomst ook goed zal gaan en we met het hele gezin kunnen blijven genieten van onze gezinsvakanties.”

Nog plaatsen vrij bij de Voortgezette Opleiding

In de Voortgezette Opleiding voor therapeutisch begeleiders die in september start, kunnen nog cursisten worden geplaatst. Deze opleiding duurt twee jaar en wordt verzorgd in 19 maandelijkse blokken van drie dagen (8 dagdelen), woensdag t/m vrijdag. Ze richt zich op het verdiepen van de persoonlijke professionaliteit vanuit de antroposofie voor een verantwoordelijke functie op middenkaderniveau. Voor logies en maaltijden wordt gezorgd.

In deze opleiding staat centraal:

- reflectie op het eigen handelen;
- sociaal-organisatorische competenties d.m.v. organisatiegerichte themablokken, dynamische oordeelsvorming en de kwaliteitenbalans tijdens alle blokken;
- inhoudelijke (antroposofische) verdieping en scholing;
- vakkennis;
- Kunstzinnig werken tijdens alle blokken;
- Deelnemers volgen een supervisietraject van twee jaar.

Doelgroep:

medewerkers die • een basisopleiding in de antroposofische zorg- en hulpverlening hebben afgerond of binnen hun werkterrein als zodanig worden erkend en aangesproken;

- werkzaam zijn in de antroposofische gehandicaptenzorg, psychiatrie, verslavingszorg of verpleeghuis/ouderenzorg.

Start: de introductiedag is op vrijdag 24 september; het eerste blok wordt gegeven van woensdag 29 sept. t/m vrijdag 1 oktober 2004.

Plaats: Orangerie, Landgoed de Reehorst, Driebergen (tussen NS station en A12 afslag 20).

Kosten: € 2375,- per cursist per cursusjaar.

Brochures zijn nog bij het bureau van het Heilpedagogisch Verbond verkrijgbaar.

De sluitingsdatum voor aanmelding is verlengd naar 15 augustus 2004.

Feestelijke afsluiting en diploma uitreiking Voortgezette Opleiding 2002 - 2004

Deze afsluiting wordt gehouden op:

vrijdag 24 september 2004

van 13.30 – 16.30 uur

in de Rafaëlzaal van Zonnehuizen Veldheim Stenia locatie Stenia, Utrechtseweg 69 te Zeist

Programma

13.30 uur ontvangst

14.00 uur welkom

14.10 uur de bijdrage van de Voortgezette Opleiding aan de zorg in deze tijd, Bernard Heldt

14.30 uur kunstzinnige presentatie door de cursisten, o.l.v. Jean-Luc Pyliser

“Wij willen de fakkel brandend houden”

15.50 uur diploma-uitreiking

16.00 uur ruimte voor korte toespraken

16.15 uur hapjes en drankjes

Geïnteresseerden zijn van harte welkom

Vervolg opleidingsnieuws pagina 3

COLUMN

Vakantielectuur

Vakantietijd. Lekker tijd voor iets anders. Hoewel?

Heilpedagogen en sociaaltherapeuten weten hoe belangrijk vakantie is. Je kunt het werk even links laten liggen, op krachten komen, even ‘ademhalen’. De afwisseling tussen werk en vrij zijn, in dit geval vakantie, is van levensbelang. Vandaar het gebruik van het woord ‘ademhalen’. Inademing volgt op uitademing en uitademing op inademing. Werk is als inademen. Vakantie als uitademen.

Steiner gebruikt dat beeld van het in- en uitademen wel vaker, maar dan voor iets anders. Namelijk voor de toestand van de slaap en van de dood. Deze staan als uitademing respectievelijk tegenover de ‘inademing’ van het wakker zijn en het leven. Steiner wijdt er een lang hoofdstuk aan in zijn hoofdwerk ‘De wetenschap van de geheimen der ziel’. Hij opent het hoofdstuk ‘Slaap en dood’ als volgt:

“We kunnen het wezen van het wakende bewustzijn niet echt begrijpen zonder te kijken naar de toestand die de mens tij-

dens de slaap doormaakt; en we kunnen het raadsel van het leven niet oplossen zonder dat we de dood aan een nadere beschouwing onderwerpen.’

Hier zou je die andere tegenstelling aan toe kunnen voegen: het wezen van vakantie kan niet echt begrepen worden zonder te kijken naar de toestand die de mens tijdens zijn werk doormaakt, het raadsel van het werk kan niet worden opgelost zonder dat de vakantie aan een nadere beschouwing wordt onderworpen!

Steiner vervolgt met: ‘Bij een mens die geen gevoel heeft voor de waarde van de bovenzinnelijke wetenschap, kunnen misschien al door de wijze waarop deze wetenschap haar beschouwingen over slaap en dood [en ook vakantie en werk?, MG] opzet, bedenkingen opkomen. Deze bovenzinnelijke wetenschap kan de beweegredenen waaruit zulke overdenkingen voortkomen, respecteren. Want er is niets onbegrijpelijk aan, wanneer iemand zegt dat de mens er is om een actief werkzaam leven te leiden en dat op zijn toewijding hieraan zijn productiviteit berust. En dat het zich verdiepen in toestanden als

slaap en dood [en vakantie houden en de kost verdienen?, MG] alleen uit een neiging tot loze dromerij kan voortkomen en tot niets anders dan ijdele fantasieën kan leiden. [...]’

Het is Steiner ten voeten uit om gelijk ook alle mogelijke tegenwerpingen van zijn tegenstanders te ontcrachten. Tegenargumenten worden weerlegd, hoewel de geesteswetenschap de door hen gemaakte beweegredenen kan respecteren, zoals hij schrijft. Zo gaat Steiner nog een tijdje door. Opvallend is de vormelijkheid van zijn stijl.

Deze vorm staat in zijn geschreven werken altijd sterk op de voorgrond, daarna komt pas de inhoud. Dat blijkt ook uit het feit dat dit hoofdstuk over ‘Slaap en dood’ maar liefst 44 pagina’s lang is! Het gaat verderop steeds dieper in op de fenomenen van slapen en waken, van dood en leven. En als je het zo wilt lezen, gaat het op die manier wellicht ook in op vakantie en werk. Is dit boek, of alleen dit hoofdstuk, daarom misschien iets om eens tijdens de vakantie te lezen?

Michel Gastkemper

Vakantie met of zonder beperking?

Tineke Schaareman-Jager en Barbara Berns stellen in dit artikel de wens van de mens met een verstandelijke handicap centraal bij het op vakantie gaan. En dat vraagt volgens hen om voorleggen, doorvragen, uitleggen, verduidelijken, geruststellen en over drempels heen kunnen stappen.

Door Tineke Schaareman-Jager, ouder van een 31-jarige zoon met een zorgvraag en Barbara Berns, werkzaam in Zonnehuizen Veldheim Stenia en Ita Wegmanstichting

Tijdens de vakantie maken we ons los van de dagelijkse besommeringen, de vaste patronen en de bekende omgeving. Vakantie betekent je vrijmaken en openstellen voor nieuwe indrukken, gedachten en ontmoetingen.

Ook de mens met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking heeft de behoefte zich vrij te maken van 'de sleur van alle dag' en wil plannen maken om op vakantie te gaan. Maar hoe moet dat als je hulp of ondersteuning nodig hebt, als je bij je ouders of in een instelling woont of in een vorm van begeleid wonen. Hoe worden zij begeleid in hun keuzes om tot heldere en uitvoerbare plannen te komen?

Niet ieder mens met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking is in staat zijn wensen te verduidelijken en vervolgens te verwezenlijken. Veelal vraagt het om voorleggen, doorvragen, uitleggen, verduidelijken, geruststellen en over drempels heen stappen. Als je thuis woont, kunnen ouders een belangrijke ondersteuning bieden. Met je ouders op vakantie gaan is een mogelijkheid.

Maar is het altijd verstandig en goed, zowel voor ouders als voor degene, die hulp nodig heeft? Komt er voor ouders niet eens een tijd om zelf hun vakantie weer vorm te geven, weer zonder kinderen, om weer even helemaal vrij te zijn? Kunnen ouders het vertrouwen schenken aan anderen om met hun kind op stap te gaan voor meer dan een nacht?

Als je in een instelling of in een afgeleide vorm ervan woont, worden er vaak vakanties op maat georganiseerd. Dit is in vele gevallen een initiatief vanuit de bestaande leef- of dagbestedingsgroep en dus met de mensen waar men al het gehele jaar mee optrekt.

Wens staat centraal

Met name het maken van een individueel plan verdient de aandacht als er uitgegaan wordt van de eigen wens. Het is belangrijk om niet als vanzelfsprekend uit te gaan van de gezins- of groepsgeachte. Ook kan en mag de confrontatie van wat wel en niet kan niet uit de weg gegaan worden en moet juist onderzocht worden hoe drempels genomen kunnen worden. Zo kunnen grootse plannen van de mens met een beperking tot reële vormen worden teruggebracht. Dit sluit echter niet uit dat er gekozen wordt om met de vertrouwde groep te gaan. Dan is het echt vanuit een vrije keuze.

Afhankelijk van gemaakte afspraken kan de uiteindelijke beslissing liggen bij ouders, juridisch betrokkenen of bij de instelling of afgeleide vorm daarvan. Maar altijd blijft de wens van de mens met de lichamelijke en/of verstandelijke beperking centraal staan. De volgende vraag is, hoe kan die wens vorm krijgen.

De verantwoordelijkheid van de organisatie hoeft niet altijd bij de instelling te liggen, maar kan breder gedragen worden. Een mogelijkheid is een uitwisseling tussen instellingen. Zo maakten bewoners van verschillende instellingen die elkaar uit hun

jeugd kenden samen een welgeslaagde fietsvakantie in Limburg. Ook vier jongeren die elkaar leerden kennen tijdens een begeleidde vakantie (Flow Outdoor), besloten een jaar later om met elkaar naar Griekenland te gaan.

Een andere mogelijkheid is het gebruikmaken van het reguliere reisaanbod. Mogelijke problemen zijn de andere reizigers die hierop niet ingesteld zijn. Ook zijn er reisorganisaties die reizen aanbieden voor de 'doelgroep'. Er zijn ruim dertig van dergelijke organisaties, zoals Flow Outdoor, Neverland, Dolfijn Vakanties, De Kip en EKM Adventure Sports Center. Zij bieden groepsreizen aan of zeer individuele vakanties of vakanties voor groepen op maat.

Vaak organiseert een MEE (voorheen SPD), of kleinere regionale organisaties, jaarlijks vakantiebeurzen voor deze speciale reizen. Ook de Federatie van Ouderverenigingen heeft informatie over vakantiereizen (www.fvo.nl).

De bedoeling van deze bijdrage is om de individuele wens van de mens met een verstandelijke beperking centraal te stellen, zonder daarbij de moeilijkheden of onmogelijkheden uit de weg te gaan. Een 31-jarige man verwoordde dit als volgt: 'Ik woon op een zorgboerderij, zie het gehele jaar dezelfde mensen en wil in mijn vakantie nieuwe landen, nieuwe dingen en nieuwe mensen ontmoeten. Ik heb geen behoefte op stap te gaan met de mensen die ik al ken. Hoe kan ik dat doen?'

Op Bronlaak gaan stelletjes op vakantie

Op Bronlaak ontstond enkele jaren geleden de vraag naar een vakantie waarbij bewoners die een relatie hadden samen begeleid op vakantie konden.

Door Wendy Frehé

Zo'n vijf jaar geleden beantwoordden we de vraag door een gewone vakantiegroep, die in een vakantiehuisje verblijven, uit te breiden met een appartement voor bewoners die een relatie hebben.

Allereerst werd er uitvoerig besproken of het mogelijk was, wat de wensen waren van de bewoners, de verwachtingen, en zo nodig overleg met de mentor of ouders.

Het was spannend, hoe gaat dat, bewoners die weliswaar een relatie hebben, maar nog nooit langer dan een dag (en soms nacht) constant bij elkaar waren?

Stemmingen van hemelhoog juichend, tot laaiende ruzie, tot intens verdriet, net zoals dit ook met ieder mens gebeurt die voor het eerst samen op vakantie gaat.

Vele gesprekken waarbij duidelijk werd dat samenwonen met elkaar, andere kwaliteiten en onhebbelijkheden aan het licht brengen dan bij het wonen in een groep. De zorg voor elkaar was hartverwarmend. Een ontbijtje voor elkaar klaarmaken, koffie zetten, samen afwassen en een terrasje pikken. Er werd uitgebreid overleg gepleegd wat te koken en wat mogelijk was zonder hulp van begeleiding.

Enkele stelletjes kwamen erachter dat een week bij elkaar te veel van het goede was en hadden regelmatig gescheiden activiteiten overdag, soms ook 's nachts apart slapen. Er was altijd een mogelijkheid om even van het eigen appartement naar de groep te gaan. Door de jaren heen is er duidelijk een groei te zien. In het eerste jaar kwamen ze nog veel bij de begeleiding vragen, soms ieder uur.

Het laatste jaar is het 's ochtends de dag doornemen, soms activiteiten met de groep, vaste contactmomenten met de begeleiding, een telefoonnummer (leve de mobiele telefoon) en 's avonds een terugkijken op de dag.

Dit jaar gaan we met vier stelletjes naar de Achterhoek, ook met stelletjes die (nog) niet alleen in een huisje kunnen verblijven. Wij slapen in hetzelfde huisje, dichtbij, zodat we kunnen ondersteunen daar waar dit nodig is. Maar ook als het kan, even niet erbij door naar de andere huisjes te gaan.

Onze activiteiten variëren enorm: bioscoopbezoek, dierentuin, disco (tot diep in de nacht), uit eten, wandelen, paardrijden, alles in overleg en met een blik op het budget. Ik kan iedereen aanraden ook zo'n vakantie op te zetten, het is hard werken en genieten.

'Costa Rica was de vakantie van mijn leven'

Jasper Schaareman werkt op De Vijfsprong. Hij gaat het liefst op vakantie naar Griekenland en Costa Rica. Zijn relaas over de betekenis van vakantie, die hij zelf schreef.

Door Jasper Schaareman

Ik ben gevraagd of ik iets over mijn vakantie wil vertellen. Dat doe ik graag. Vakantie is voor mij een totale vorm van ontspanning, waarbij ik het gevoel heb echt even afstand te nemen van alles. Ik neem ook dan uitgebreid de tijd om dingen te bekijken of van de natuur te genieten. Griekenland en Costa Rica, zijn de landen waar ik het liefst op vakantie ga. In Costa Rica ben ik in februari 2004 nog geweest met mijn zus. Verder ga ik het liefst met familie op vakantie dan met mensen van De Vijfsprong. O ja dat had ik nog vergeten te zeggen, ik werk dus op De Vijfsprong. De reden dat ik het liefst met mijn vriend of familie op vakantie ga, is dat ik de mensen van De Vijfsprong al het hele jaar door zie. Ik heb ook een keer met Sander, mijn vriend, een tour de Limburg gedaan (een georganiseerde fietstrektocht van een week met routebeschrijving en bagagevervoer). We begonnen in Oostrom afzakkend naar Maastricht en weer terug naar Oostrom.

Ik verwacht van de vakantie veel te zien, zowel op cultureel gebied als het land zelf. Er is verschil als ik met een groep met begeleiding op vakantie ga of met mijn ouders. Het voelt veel vrijer als ik met mijn ouders op vakantie ga. Ik ben altijd heel erg op mijn vrijheid en privacy gesteld.

Even terugkijkend op mijn vakantie op Costa Rica (een georganiseerde trektocht met SCR Reizen), daar heb ik heel veel gezien vooral veel natuur. Wat ik het absolute hoogtepunt vond, was de vulkaan Arenal die steeds actief was. Ik ben op Costa Rica volledig aan mijn trekken gekomen dat zou ik gerust de vakantie van mijn leven kunnen noemen.

Nu, ik hoop iedereen een beeld te hebben gegeven wat vakantie voor mij betekent.

Vervolg

OPLEIDINGSNIEUWS

Start postacademische cursus antroposofisch geïnspireerde orthopedagogie en psychologie in januari 2005

In het laatste decennium is de beroepsgroep orthopedagogen en psychologen in de antroposofisch geïnspireerde zorginstellingen kwantitatief sterk toegenomen. Deze beroepsgroep is in de instellingen mee verantwoordelijk voor de inhoudelijke sturing van het zorgproces. Zij zijn bij uitstek de deskundigen om de therapeutisch begeleiders te ondersteunen middels diagnostiek en therapeutische adviezen en behandelingen. Een groot aantal van deze orthopedagogen en psychologen heeft geen of een beperkte aanvullende scholing gevolgd in de antroposofische menskunde.

Er is behoefte aan psychologische en orthopedagogische inzichten geïnspireerd vanuit de antroposofie, mede in het licht van de identiteit van de instellingen. De postacademische cursus antroposofisch geïnspireerde orthopedagogie en psychologie wil in deze behoefte aan nascholing voorzien. Zij sluit aan op een reguliere academische opleiding (ortho)pedagogie of psychologie. De cursus kan vanuit alle instellingen in de antroposofisch geïnspireerde gehandicaptenzorg, (kinder & jeugd)-psychiatrie, verslavingszorg of ouderenzorg gevolgd worden.

De cursus wordt gegeven als samenwerkingsproject van het Heilpedagogisch Verbond en de Nederlandse Vereniging ter bevordering van de Antroposofische Psychotherapie (NVAP). Ze bestaat uit drie blokken van elk 6 lesdagen van 9.30 – 17.00 uur verspreid over één jaar, in totaal 18 lesdagen. De start van de cursus is in januari 2005. De lesdagen vinden plaats op woensdagen.

In de tussentijdse weken zullen kleine begeleidde mentorgroepen ingericht worden om de lesstof verder in de praktijk te helpen brengen. Deze mentorgroepen zullen zoveel mogelijk per regio ingericht worden. Bijeenkomsten mentorgroepen: totaal 12 bijeenkomsten van 2 1/2 uur.

Plaats: Orangerie, Landgoed de Reehorst, Driebergen (tussen NS station en A12 afslag 20).

Kosten: € 1965,- per cursist. Voor leden van de NVAP is de prijs € 1850,-

Brochure is op aanvraag verkrijgbaar bij het bureau van het Heilpedagogisch Verbond.

De Wederik over de vakantie

Leontine Hoogeweegen vroeg de bewoners van de Wederik (onderdeel van Ita Wegman Stichting) naar hun vakantieplannen. Het zijn Wanda, Anja, Thea en Marlies van Jagersdreef nr. 30 en Jannie, Marieke en Marie van huisnummer 28 in Driebergen.

Door Leontine Hoogeweegen

De twee huizen op de Jagersdreef zijn een onderdeel van de Wederik, waar de bewoners vrij zelfstandig wonen. Alleen tussen 16.00 uur en 22.00 uur is er een begeleider aanwezig. Op zondag vanaf 14.00 uur omdat dat de bewoners de mogelijkheid biedt om mee te doen met een dagactiviteit. Naast de persoonlijk begeleider is ook Annie Marthe er tussen 16.30 uur en 18.00 uur. Zij begeleidt de bewoners om zelfstandig, gevarieerd en lekker te leren koken voor elkaar. Dat laatste gaat al erg goed.

Wanda: 'Ik ga met mijn vriend Mario naar Zeeland. In juni. Met de bus.' Mario woont op de Meenksewaan van de Wederik.

Anja: 'Ik ga met mijn moeder naar Noorwegen!' Ze straalt als ze het vertelt. 'Even goed denken hoor ... we gaan eerst met de bus naar Duitsland, ergens, en dan pakken we daar de boot en een andere bus gaat dan mee op de boot. Dan zijn we er. We gaan met een groep. Een excursiereis is dat.' Ze verwacht daar steden en kerken te zien en met een oud treintje mee te gaan. 'We gaan naar Oslo ... verder weet ik het niet meer ... tien dagen.'

'Hoe ben je je aan het voorbereiden?'

'Kleren kijken en kijken wat ik mee moet nemen en ik weet de datum ook; 28 juni. En ik heb boekjes bekeken.' In Noorwegen is ze eerder geweest. 'Het is erg mooi. Allemaal bergen met sneeuw. Op sommige plekken is er altijd sneeuw. Ik hou erg van sneeuw.'

Thea: 'Vakantie? Oh, ik weet niet. Ik ga twee weken naar mijn moeder in Doorn. Ik hoop dat Toos ons een keertje naar Nijmegen brengt. We gaan die dagen af en toe uitstapjes maken, denk ik.'

Marlies verheugt zich enorm op haar vakantie naar Griekenland. Ze gaat binnenkort met een groep. Ze kent nog niemand van de

groep, maar dat vindt ze juist leuk. 'Die kan ze dan leren kennen' zegt ze, 'dat is juist leuk!'. Ze heeft gehoord van haar moeder dat Griekenland ontzettend mooi is. Ze gaat naar Samos. Ze zullen ook wel feest vieren in Griekenland, zegt ze. Op z'n Grieks dan. En je kunt er ook heel lekker eten, heeft ze gehoord. Ze gaat met het vliegtuig. 's Ochtends om 3.00 uur moet ze er al zijn. Ze wordt naar het vliegveld gebracht door de vriend van haar moeder. 'We zullen eerst wel met de groep ergens koffie drinken en kennismaken op Schiphol.'

Jannie: 'Ik heb besloten om geen vakantie te boeken, maar om gewoon lekker te blijven werken op Magenta en zo nu en dan een beetje vrij te nemen.

'Wat is een beetje vrij nemen?'

'Weekje werken, dan weer es vrij'.

'En wat doe je dan als je vrij bent?'

'Lekker rustig aan in ieder geval. Bijvoorbeeld boekjes lezen, muziek luisteren, dat soort dingen.

Ik hoop ook hier in huis af en toe alleen te zijn. Dat is waar ik nu wel behoefte aan heb. Ik hoop dat er momenten zijn dat ik alleen kan zijn. Er zijn veel veranderingen geweest de laatste tijd en soms nog wel. Daarom heb ik wel behoefte aan rust.'

Marie gaat deze zomer lekker eiland hopen en fietsen met een groep mensen die ze nog niet kent. Ze verheugt zich er enorm op en hoort binnenkort wie er allemaal mee gaan. Dat vindt ze wel spannend. Dan hoort ze ook hoe groot de groep is. Komende week begint ze in Driebergen met fitness om haar conditie vast te verbeteren.

Ze had ook de mogelijkheid om mee te gaan op een weefkamp van Magenta maar ze heeft er voor gekozen om toch in haar eentje binnen een nieuwe groep de eilanden te gaan ontdekken. Ze ervaart deze keuze, om op vakantie te gaan

met onbekende mensen, ook als een uitdaging in het volwassen worden, vertelt ze. 'Ik zou ook graag samen met mijn hartsvriendin op vakantie gaan, maar goed, dat kan later ook nog. Wat niet is kan nog komen bedenk ik me dan maar!'

Marieke gaat van 4 juni tot 20 juni op vakantie. De eerste week van de vakantie gaat ze met haar vader naar Oostenrijk en Duitsland. Daar woont de peetante van Marieke. 'Naar tante Hannelien schrijf ik één keer per jaar een brief. Ze woont in Salsburg. Daar gaan we drie dagen naar toe. Acht tot negen dagen zijn mijn vader en ik in totaal weg. De eerste dagen zijn we in Duitsland, de laatste dagen in Oostenrijk. We gaan veel wandelen denk ik en als het minder mooi weer is naar musea. De allerlaatste dag zitten we de hele dag in de trein. Ik heb een hekel aan achteruit rijden. Vooruit rijden, tijdens lange treinreizen, daar geniet ik echt van, van het uitzicht, de heuvels en de bergen. We moeten waarschijnlijk vier keer overstappen. In een pensionnetje gaan we slapen.' De tweede week van haar vakantie is ze thuis bij haar vader en moeder. Als het mooi weer wordt gaan ze naar zee.

'Ik verheug me op de vakantie en ook weer niet'

Door Nico Ruigrok

Ik ben Rico Ruigrok en woon in Orion. Op de Clara de Vriesstraat. En ik werk op de drukkerij. Dit jaar gaan wij met het huis op vakantie naar Twente. Het plaatsje waar wij naartoe gaan heet Wierden. Wij gaan daar met een busje naartoe die gehuurd is bij autoverhuurbedrijf Ommoord en met de personenauto van Karen. Karen is een medewerker van het huis waar ik woon. Die gaat ook mee op vakantie, samen met Linda en Paul.

Ik verheug mij erg op de vakantie, maar toch ook weer niet. Ik moet daar drie keer in de week naar het ziekenhuis toe voor de dialyses. Dat vinden de andere bewoners niet leuk, omdat de vakantie toch iets is om alleen maar leuke dingen te doen. Dan zie je elkaar iets meer dan op de werkplaats. Ik vond het wel spannend om een stukje te schrijven voor een blad dat ik nog niet ken.

Vervolg pagina 1:

Vakantieverhalen van bewoners van Bronlaak

En de eigenaar was alleen maar knorrig, en deed er niks aan. Wat in de folders staat blijkt niet altijd waar te zijn. Dat vond Jean Louis moeilijk te begrijpen. „Als ik jou een huis aanbied moet ik dat toch ook netjes maken? Je moet niet met mooie woorden komen, maar met daden!”

Volgend jaar wil Jean Louis misschien met Vizier (een instelling in de buurt van Bronlaak) naar de Costa Brava. Hij wil een keer iets nieuws bekijken met een andere groep. Het lijkt hem leuk om daar te zwemmen en rond te wandelen. Maar de prijzen van reizen zouden best wat lager mogen zijn. Dit jaar gaat Jean Louis mee met de survivaltocht in de Provence; een van de Bronlaak-vakanties.

Barbara Boon werkt op de boerderij en woont met nog zeven anderen op De Regenboog. Binnenkort gaan ze met zijn allen in een huisje slapen, met het hele team en de bewoners. Zij kiest ervoor om niet met de Bronlaak-vakanties mee te gaan, maar met haar ouders. Die hebben een huisje in Callantsoog, waar Barbara al als kind komt. Ze kent iedereen en iedereen kent haar. Daar geniet ze van. Barbara vindt het heerlijk om in de vakantie lekker uit te slapen, lekker niks te doen. „Je moet ook altijd in de vakantie uitrusten,” zegt ze.

Vroeger ging ze met haar ouders kamperen in Frankrijk, toen waren haar broers ook nog klein, dan deden ze spelletjes, tennissen en voetballen. Barbara herinnert zich nog een vakantie met haar vorige woonhuis De Kaan. Ze gingen toen kamperen in een tipi (wigman). Dit jaar heeft ze ook nog een familiereünie en gaan ze met z'n allen naar een hotel.

„Dat wordt vast ook heel gezellig,” zegt ze.

Jaap Kalff (72 jaar) woont al vijftig jaar op Bronlaak. Vroeger werkte hij in de Triton, waar hij matten vlechte. In de zomervakanties maakt hij geen grote reizen meer. Dit jaar gaat hij mee met een Bronlaak-vakantie naar Zeeland. Dat wordt pootjebaden, want zwemmen doet hij niet meer. Vroeger vond Jaap kamperen heel leuk. Hij herinnert zich nog dat hij met zijn vader ging kamperen; die wist precies wat hij leuk vond. Volgens hem is het mooie van de Bronlaak-vakanties, dat je met mensen waar je niet zo vaak mee omgaat bij elkaar komt, en elkaar leert

kennen. De twee overgebleven weken van de vakantie doet hij dingen met de mensen van zijn eigen huis. Zoals lekker luieren, een keer een uitje maken, naar een dierentuin of uit eten.

Dertig jaar geleden ging Jaap op vakantie bij zijn zus in Engeland. Hij hield wel van avontuur, van onverwachte dingen. Zoals jezelf afvragen of het verstandig is om een jas mee te nemen, en dat dan niet doen, en dan in de stromende regen lopen. Als het dan mis gaat vindt hij dat juist leuk. Het belangrijkste van een vakantie vindt Jaap de andere sfeer, ook als je het niet eens bent met elkaar over bijvoorbeeld wat er gekookt gaat worden. Naar het Openlucht Museum gaat Jaap graag. „Dat is na drie keer nog mooi. Het is fijn om de hele dag tijd te hebben om iets te gaan bekijken, maar na een uur of vier is het vaak wel genoeg.”

Rob Israel woont zelfstandig in Sint Anthonis en werkt op de boerderij van Bronlaak. Daar maakt hij kaas, yoghurt en kwark. Rob woonde eerst zestien jaar op de instelling in Oploo, daarna dertien jaar op de Vijfsprong. Hij is nu alweer zes jaar terug op Bronlaak, waarvan vijf jaar in Sint Anthonis. Rob is eigenlijk niet zo'n type om op vakantie te gaan. Hij vindt de groepen van de Bronlaak-vakantie te groot en blijft liever gewoon thuis. Lekker in zijn eigen appartement, dagtochtjes maken, lekker alleen. Hij gaat ook wel eens met de trein op Zomertoer. Sinds twee jaar heeft hij een scooter, waar hij tochtjes mee maakt. Rob vindt het heerlijk om in zijn vakantie, 's morgens als hij wakker wordt te bedenken wat hij die dag gaat doen. Hij gaat ook wel op visite bij zijn familie, die verspreid over heel Nederland woont, en gaat met zijn zus in september een weekje naar Schiermonnikoog. Rob werkt gedurende de Bronlaak-vakantie, en neemt op een andere tijdstip in het jaar vakantie.

In het verleden heeft hij wel eens een bootreis over de Rijn gemaakt, en is hij weleens met vier anderen naar Engeland geweest, dat regelden ze dan zelf via een reisbureau.

Peter Rintjema woont sinds vijftien jaar in het Antonideshuis in Sint Anthonis, en woonde daarvoor vijf jaar in de Ekster op Bronlaak. Sinds twintig jaar werkt hij in de moestuin. Peter beslist per jaar wat hij met de vakantie gaat doen. Vorig jaar is hij met achttien anderen met De Buitenhof naar Texel geweest. De groep zat in een hotel in Koksdorp, waar iedereen een tweepersoonskamer had. Elke dag gingen ze met de groep weg, zoals het eiland rondrijden, een huif-

kartocht maken en af en toe ook een rustdag. Die vakantie viel samen met de Bronlaak-vakantie.

Het jaar daarvoor ging Peter met de bus met De Buitenhof naar Zwitserland. Daar heeft hij gewandeld en bovenop een hoge berg gestaan waar de chauffeur de groep als verrassing mee naar toe had genomen. Dat vond Peter mooi. Elke avond overlegde de groep wat ze de volgende dag ging doen. Soms moest je heel vroeg opstaan omdat de bestemming ver weg. Dat was een actieve vakantie.

Nu wil Peter weer eens mee met een Bronlaak-vakantie. In Laren bij Deventer heeft zijn groep een boerderij gehuurd met een grote achtertuin. Daar kan iedereen doen wat hij wil; ze zitten er helemaal alleen. Dat is ook wel weer eens lekker, vindt Peter. „De Bronlaak-vakanties zijn soms iets beperkter en gaan minder naar het buitenland. As je met De Buitenhof meegaat is het spannend. Je weet niet wat ze allemaal gaan doen, en je kent de mensen niet.”

Hanneke van Dijk is clustercoördinator en voorheen eindverantwoordelijke van de Belakane, een woonhuis voor mensen met een bijzondere zorgvraag. De bewoners hebben gedragsproblemen, autisme en/of een psychiatrische problematiek. Zij hebben daarom heel veel structuur en duidelijkheid nodig. Al negen jaar gaan de bewoners van dit huis naar een boerderij van de ouders van een van de voormalige bewoonsters van de Belakane.

Deze ouders kochten die boerderij, omdat ze zich realiseerden dat hun dochter nooit alleen op vakantie zou kunnen. Terwijl zij nog volop bezig waren met verhuizen, hield de Belakane-groep hier al vakanties. De medewerkers van Belakane gaven de ouders/eigenaars van de boerderij tips, op wat voor manier zij de boerderij het beste konden inrichten om grote groepen te ontvangen. De tuin werd omheind, er kwam een zwembad, boven tien slaapplekken, twee huiskamers, een slot op een tweepersoonsslaapkamer voor de mensen die moesten rusten, een slot op het raam en dergelijke. Er gingen ook steeds meer andere groepen gebruikmaken van deze prachtige locatie, en de groepen gingen ook voor hun verblijf betalen. Belakane gaat er nog steeds op vakantie. Alle bewoners zijn er helemaal thuis. Robert bijvoorbeeld slaapt in een tent in de tuin; voelt zich zo wat meer zelfstandig en zit 's avonds heerlijk met zijn biertje voor zijn tent. In de boerderij weten ze precies waar de kopjes staan, er is altijd een standaard uitje naar zwembad de Roerdomp, ze gaan altijd naar de Chinees met een lopend buffet, en naar een Italiaans restaurant, en er wordt altijd een keer gebarbecued.

Inspirerende en veelzijdige themadag

Zijn wij wie wij zijn? Die vraag kwam aan de orde tijdens de themadag op 4 juni op Landgoed de Reehorst in Driebergen. Sprekers en discussies waren er over de identiteit en inhoud van antroposofische geïnspireerde zorg- en hulpverlening.

Door Mark van Seggelen

Hans Lap, directeur van Scorlewald opende de themadag en blikte vooruit op de dag. De dagvoorzitter haalde een uitspraak aan van tennisleraar Timothy Gallway. 'Ik ben begonnen aan een zoektocht naar werken in vrijheid. Ik ben niet geïnteresseerd in het ideaal van vrijheid op het werk, maar in iets dat veel praktischer is. Ik wil dat deel van mezelf eren, dat inherent vrij is. Hoe de omstandigheden ook mogen zijn. Het doel van mijn zoektocht is, om dit zelf te bevestigen en om het de mogelijkheid te geven zich op het werk te uiten.' De tennisleraar hield zijn leerlingen voor om niet aan het beeld te voldoen dat de buitenwereld graag wilde, maar de bal waar te nemen. Het gevolg was dat de leerlingen beter gingen tennissen.

Daarna ging Fiona Geraets, algemeen directeur van de Stichting Antroposofische Ouderenzorg in op het begrip identiteit. Ze ijvert er voor om elkaar te steunen, daar waar het kan. „En samenwerken met reguliere instellingen is noodzakelijk. Dat geeft de antroposofische zorg een impuls.” Geraets werkte in de heilpedagogie/sociaaltherapie en in de antroposofisch geïnspireerde verslavingszorg en psychiatrie. Ze zou liever niet de strijd voeren, maar voor de zorg gaan, de antroposofische zorg.

Wouter Joop, medewerker van de Noorderhoeve ging daarna in op het Meerjarenplan Beleidsplan van het Verbond. Voor hem is het beleidsplan de handleiding van de dag en hij maakte een vergelijking met het HPV en ontwikkelingssamenwerking. „Ontwikkelingshulp was de term die lange tijd gebruikelijk was en dat heet nu ontwikkelingssamenwerking. Het verschil zit in probleemplossing; samen werken. Het HPV heeft de bakens verzet van het geven van hulp naar samenwerking.” Volgens Joop een goede ontwikkeling. „Dat pleit voor meer uitwisselingen en ontmoetingen tussen instellingen om over de inhoud te discussiëren.” Daarna volgde een discussie met Wouter Joop en Marjan Keuter met het Dagelijks Bestuur van het Heilpedagogisch Verbond. Ook de bezoekers roerden zich in de discussie.

Open space methode

Voor het eerst maakte de themadag gebruik van de open space methode. Bij de open space methode zijn er géén speeches, géén agenda's, géén vaste sprekers met van te voren vastgestelde onderwerpen en géén voorbereiding vooraf. In diverse simultaan gehouden sessies bespreken zij wat hen werkelijk bezighoudt.

Tijdens een plenaire bijeenkomst schrijven de deelnemers hun vragen of onderwerpen op waarover ze met anderen willen discussiëren of die ze met anderen willen delen. De onderwerpen worden vervolgens gerangschikt naar tijd en vergaderplaats. In totaal waren er twaalf plaatsen en twee tijdstippen.

Voor de open space methode was slechts één restrictie: het onderwerp moest te maken hebben met ontmoeting. Een greep uit de onderwerpen; hoe kunnen mijn collega's en ik geïnspireerd blijven door de antroposofie en het werk; hoe kunnen we elkaar vreden; hoe kunnen we de kwaliteit van de ontmoeting binnen de instelling en het HPV verbeteren; hoe waarborg je de continuïteit binnen de antroposofische zorg, omdat er steeds meer reguliere medewerkers zijn en minder sociaaltherapeuten en heilpedagogen; wij willen graag een ontmoeting met andere instellingen die ervaring hebben met de ouderwordende mensen met een verstandelijke handicap; ik wil meer uitwisseling met collega's buiten mijn eigen instelling om over de ontwikkeling van ons beroep te kunnen praten. Daarna vond er discussie plaats over deze en andere onderwerpen. Bij de open space methode bleef het niet bij discussiëren en kennis uitwisselen. Uit het inspirerende onderdeel kwamen tal van ideeën, tips en adviezen.

Na de maaltijd zagen de bezoekers een mooie voorstelling van Theater Totaal met de voorstelling Stil. Het thema van deze dag 'Zijn wij wie wij zijn' sloot naadloos aan bij deze voorstelling. Immers zien wij mensen met een verstandelijke beperking alleen als een mens met een beperking? De acteurs en actrices lieten zien dat het meer is dan dat alleen. De spelers zijn goed gecast en brengen op geheel eigen wijze hun talenten voor het voetlicht. Het plezier van de spelers straalt af op het publiek. Het publiek genoot van deze voorstelling en een groot applaus namen de spelers in ontvangst.

Na deze voorstelling keerden de bezoekers tevreden huiswaarts. Er komt een uitgebreid verslag van de themadag.

Bezoekers zagen een mooie voorstelling van Theater Totaal

STUDIE OPEN DAGEN EN SYMPOSIA

• **Zomer Muziek Spektakel Rotterdam**, 8 juli, plaats nog niet bekend. Gratis evenement voor mensen met een verstandelijke beperking, georganiseerd door het Rotterdamsch Studenten Corps, info: www.zomermuziekspektakel.nl of e-mail info@zomermuziekspektakel.nl.

• **Tussen Bron en Actualiteit**, zomerconferentie met Frank Teichman, 11 t/m 17 juli, Antropia, Landgoed de Reehorst Hoofdstraat 20 Driebergen (tussen A 12 afrit 20 en NS station Driebergen-Zeist). Werk- en ontmoetingsbijeenkomst waarbij de wederzijdse herkenning van idealen en de vragen van deze tijd op de voorgrond staan. Achterliggend ideaal daarbij is antroposofie beleefbaar te maken als samenhangend organisme dat wortelt in de geestelijke realiteit en actualiteit. Info en aanmelding: zomerconf2004@planet.nl of (030) 6925 941. Brochure verkrijgbaar bij het Heilpedagogisch Verbond (zie colofon).

• **Preventie van seksueel misbruik**, 21 september en 5 oktober 2004, TransAct Training en Advies, Utrecht, kosten € 380,-, basiscursus voor begeleiders in de verstandelijk gehandicapte zorg, info: TransAct Training en Advies, (030) 234 09 33.

• **Leergang 'diagnostiek van seksueel misbruik van mensen met een verstandelijke beperking'**, 24 september, 8 oktober, 5 en 19 november en 10 december, iedere dag van 09.30 tot 16.30 uur in M.F.C. De Banjaard, Den Haag. Een geaccrediteerde leergang van 10 dagdelen voor gedragsdeskundigen door drs. Aafke Scharloo, info en aanmelding: Erik Bosch, (0546) 57 61 37), e-bosch@cistron.nl of Ellen Suykerbuyk, (026) 370 20 70, ellen.suykerbuyk@wxs.nl.

• **Seksualiteit, intimiteit, relatievorming en seksuele voorlichting in het leven van mensen met een verstandelijke beperking**, 5 en 12 oktober, 2, 16 en 23 november, conferentiecentrum Samaya in Werkhoven. Door Ellen Suykerbeek, seksuoloog en Erik Bosch, orthopedagoog. Info en aanmelding: Erik Bosch, (0546) 57 61 37), e-bosch@cistron.nl of Ellen Suykerbuyk, (026) 370 20 70 ellen.suykerbuyk@wxs.nl.

• **Colleges innoveren in wonen, welzijn en zorg**, 14, 21 en 28 september, 4 en 11 oktober, Prismant te Utrecht, organisatie Elsevier Congressen, informatie (070) 441 57 40, www.elseviercongressen.nl.

• **Inzicht in de Wereld van de Zorgverzekeraar**, workshop op 15 september in de Jaarbeurs te Utrecht, organisatie SBO, informatie (04) 297 49 80, www.sbo.nl.

• **'Het gremium'** in samenwerking met Roland van Vliet, zaterdag 13 november van 9.45 tot 17.00 uur, Overkempe Olst (Ov). Seminar voor betrokkenen bij religie en cultuur in heilpedagogie en sociaaltherapie. Thema: 'Christian Rosenkreuz', de weg van de cultus en de individuele ontwikkelingsweg in de 21ste eeuw.

• **Conferentie in Dornach: 'Menzijn als uitdaging! Individualisatie als polair proces'** Van 13 tot 17 oktober 2004 zal in het Goetheanum in Dornach de tweejaarlijkse conferentie voor therapeutisch begeleiders (heilpedagogen en sociaaltherapeuten) worden gehouden met als titel: 'Menzijn als uitdaging! individualisatie als polair proces'.

De menselijke individualiteit komt door middel van polaire processen tot stand. Deze processen betreffen de verhouding tussen de lichamelijke enerzijds en de ziel en geest anderzijds; tussen de persoonlijke en sociale betrekkingen en tussen verleden en toekomst.

Een belangrijk aanknopingspunt voor menskundig begrip ligt in de ontwikkelingsstoornissen zoals ze polair zijn beschreven in 'Genezend Opvoeden'. Dit aanknopingspunt leidt tot begrip van de menselijke constitutie in het algemeen.

De conferentie wil met de focus op dit thema de heilpedagogische cursus (Genezend Opvoeden), die Rudolf Steiner 80 jaar geleden gaf, een nieuwe impuls geven.

Tijdens de conferentie zullen inleidingen (o.a. van Martin Niemeijer) en werkgroepen worden gehouden. Verder is er mogelijkheid tot gesprek en kunstzinnig werken.

Voor het eerst zal deze conferentie in het Nederlands worden vertaald.

Het programma is te downloaden van:

www.khsdornach.org/index.php?id=ths2004

Ook kun je een e-mail sturen naar: tagung@khsdornach.org om het programma per post te ontvangen. De instellingen zullen de komende dagen het programma per post toegestuurd krijgen.

Orion en Ita Wegmanstichting beheren ZMLK-school

De stichting Orion en de Ita Wegmanstichting gaan samen een ZMLK-school in Rotterdam beheren. Deze school valt formeel onder het bevoegd gezag van de PCBO (protestants christelijk basisonderwijs). De school krijgt een antroposofische identiteit en gaat gebruikmaken van de Vrijeschool pedagogiek. Orion en de Ita Wegmanstichting zijn op zoek naar een bevoegde leerkracht, die geheel of gedeeltelijk in Rotterdam wil werken.

De school komt in de nieuwbouwwijk Nesseland die ligt aan de oostkant van Rotterdam in het zogenoemde Kindcluster 1. In dit cluster komen ook drie reguliere basisscholen, kinderdagverblijven, sociaal cultureel werk, een pc ZMLK-school en seniorenwoningen. Orion verzorgt in Kindcluster 1 tien kinderen met een verstandelijke beperking. De Ita Wegmanstichting levert een belangrijke bijdrage aan het overblijven van de kinderen en aan de verzorging van het schoolplein.

De school start in september, met afhankelijk van het aantal aanmeldingen, één of twee klassen. In de komende jaren zal de school gaan groeien mede doordat Orion uiteindelijk in 2006 40 kinderen gaat verzorgen in Nesseland.

Inlichtingen over de ZMLK-school: Rob Bakker, projectleider van Orion in Nesseland, telefoon 06-22 14 83 73 of mimir@hetnet.nl, Lida Veringmeier, aannames coördinator, telefoon (010) 28 98 605, lida@orioncamphill.nl of Mirthe Determeijer, orthopedagoog, telefoon 06- 41 49 22 88, mirthe@orioncamphill.nl. Bij Lida en bij Mirthe kunnen ouders hun kind aanmelden voor de ZMLK-school.

Eerste paal in de grond voor Zorghuis Helios in Zutphen

Onlangs is de eerste paal de grond ingegaan voor Zorghuis Helios en komt er een uniek gebouw in de buurt Woonderij Eos, waarmee dit Zorghuis onlosmakelijk is verbonden. Helios is een nieuwe woon- en zorgvorm voor zeer MCG'ers (meervoudig complex gehandicapt) en zes mensen in het kader van de regeling Begeleid Zelfstandig Wonen (BZW)

De begane grond die geheel is uitgerust voor het wonen van en de zorg voor zes MCG'ers, twee appartementen voor begeleid-zelfstandig wonen en een gemeenschappelijke ruimte voor alle 'BZW'ers'. Verder is er een gemeenschappelijke ruimte voor de MCG'ers en een multifunctionele ruimte. Op de eerste en tweede verdieping zijn appartementen voor BZW'ers én zeven gezinsappartementen. Daarmee is de integratie van de bewoners van Helios met de buurt tot in de bouw van het pand een feit geworden. Paul Willemsen van de Michaelshoeve, die de taak als projectleider Zorg op zich genomen heeft, brengt de zorg in kaart. Waar nodig heeft hij ook een paar indicatiestellingen kunnen aanpassen zodat de te verlenen zorg ook gefinancierd kan worden.

De ouders van de potentiële bewoners richten een oudervereniging op. Helios is druk doende om een goede overlegstructuur over en weer aan de praktische vragen te toetsen. Daarbij gaat het onder meer om hulpmiddelen, inrichting en zorgcontracten. Ook de jongeren die in het kader van de BZW appartementen in het Helios-gebouw gaan huren, zijn druk bezig hun toekomstige woon- en leefsituatie vorm te geven. Ten slotte wordt er hard gewerkt aan opleidingsmodules om deze bijzondere vorm van zorg vanaf het begin te laten slagen. Info: Op www.woonderijeos.nl staat een 'link' naar Helios of Mario Domen, secretaris van Helios, Tichelkuilen 161, 7206 BK Zutphen, telefoon (0575) 52 42 49 of m.domen@wxs.nl.

VACATURES

Teamleider (huisverantwoordelijke) MIV, 36 uren per week (100%)

Organisatie: Camphill Gemeenschap Christophorus, antroposofische instelling waar kinderen met een verstandelijke en soms ook een lichamelijke handicap in 10 mooie villa's of organisch vormgegeven gebouwen wonen.

Waar: In Canteleer (Bosch en Duin). In Canteleer wonen 9 kinderen in de leeftijd van 7-14 jaar die worden begeleid in alle aspecten van het dagelijks leven.

Functie: Als teamleider ben je meewerkend leidinggevende van een van onze woonhuizen. Daarom spreken wij binnen onze organisatie van huisverantwoordelijke. Je maakt deel uit van het team van huisverantwoordelijken dat bestaat uit 9 personen. Hij of zij geeft leiding aan ongeveer 12 medewerkers (8 fte).

Taken: De huisverantwoordelijke bereidt beleid voor en initieert dit op het gebied van de heilpedagogie in de zorg. Je stuurt werkprocessen aan, coacht en ondersteunt de groepsleiders A, B en aspirant-groepsleiders en je bent verantwoordelijk voor het uitvoeren van het personeelsbeleid. Vervolgens bewaak je het budget van het huis. Ook verzorg je de contacten met ouders en wettelijke vertegenwoordigers van bewoners.

Eisen: De voorkeur gaat uit naar diploma Heilpedagoog of SPH of vergelijkbare opleiding, ervaring in een soortgelijke functie is een pré, minimaal 2 jaar ervaring met heilpedagogisch groeps- werk en aantoonbare leidinggevende capaciteiten en sociale vaardigheden.

Wij bieden: O.a. een uitdagende en afwisselende baan, contract voor één jaar met uitzicht op vast, salarisindeling FWG 45 met een maximum van € 2.508,-, secundaire arbeidsvoorwaarden: o.a. kinderopvangregeling, fietsprivé en pc-privé regeling.

Reacties: Stichting Christophorus, afdeling P&O, Duinweg 35, 3735 LC Bosch en Duin of m.van.stempvoort@christophorus.nl

Info: Marieke van Stempvoort, telefoon (030) 69 35 222 of www.christophorus.nl

Activiteiten Beroepsvereniging Azarias

Sociale innovatie

Hoe kan het sociale samenwerkingsklimaat verbeterd worden?

Een werkconferentie met leertraject voor geïnteresseerde lidinstellingen van het HPV.

Door uit iedere laag van de organisatie leden van Azarias en andere medewerkers te laten meedoen wordt implementatie instellingsbreed mogelijk en krijgt zij een zo groot mogelijk rendement.

Onderwerpen die tijdens de werkconferentie aan bod komen zijn: Praktische menskunde, spelregels voor een nieuwe manier van vergaderen; gespreksvaardigheden en handvatten voor het diagnosticeren van het sociale werkklimaat. Hoe maak je een plan van aanpak?

Binnen een jaar volgen twee terugkomdagen om de implementatie en voortgang te evalueren en te toetsen en ervaringen uit te wisselen. M.m.v. Ferd van Koolwijk, 20 jaar ervaring als organisatieadviseur en schrijver van het boek: "Ophouden met vergaderen". Meer informatie over plaats, data, kosten en de plaats volgen in het najaar.

E info@azarias.nl, telefoon (030) – 69 53 621, www.azarias.nl

Teamleiders (MIV), minimaal 32 uur per week

Organisatie: Midgard is een antroposofische woon- en werkge-meenschap in Tuitjenhorn voor 94 in

hun ontwikkeling belemmerende jeugdigen en volwassenen.

Waar: Voor woongroepen Hananja en Gabaël.

Taken: Verwacht wordt dat de teamleider ook voor een gedeelte meewerkt op de groep; ervaring in en enthousiasme voor het werken met mensen met een verstandelijke handicap is een vereiste. De nieuwe leidinggevende ziet het veranderingsproces als een boeiende uitdaging. Hij/zij wil een goed overleg met de teamleden vanuit een heldere kijk op leidinggeven zijn/haar bijdrage leveren aan het zoeken van nieuwe wegen.

Functie: Leiding geven aan het team collega's en het verder uitbouwen van de kwaliteit van zorg, verder ontwikkelen van de medewerkersbegeleiding en de samenwerking in het team, contacten met ouders, die het mentorschap overstijgen en deelnemen aan het beleidsteam binnen Midgard.

Eisen: Afgeronde mbo- of hbo-opleiding, SPW- of vergelijkbare opleiding beschikt over leidinggevende ervaring. Daarbij geldt ervaring met de antroposofie als een pré.

Wij bieden: De arbeidsvoorwaarden zijn volgens de CAO-gehandicaptenzorg.

Reacties: Midgard, t.a.v. dhr. T. van Schie, Postbus 71, 1749 ZH Warmenhuizen.

Info: Ted van Schie, telefoon: (0226) 39 39 44.

OPROEPEN

Website HPV

Op de website van het Heilpedagogisch Verbond is de mogelijkheid geopend om relevante data en activiteiten op te geven, zodat een ieder daar kennis van kan nemen en de eigen activiteiten daarop kan afstemmen. Onder het kopje Evenementen/Activiteiten/Agenda kunt u de aan ons doorgegeven data en bijbehorende activiteiten vinden.

Mocht u zelf data en activiteiten willen doorgeven, dan verzoek ik u dit per e-mail te doen aan: hpv@heilpedagogie.nl.

Rectificatie datum Cultuurnetwerk

Per abuis verscheen in het juni nummer een verkeerde datum.

De juiste datum is:

15 september 2004

Tijd: 13.30 en 15.30 uur.

Plaats: Zonnehuizen Veldheim Stenia

Beroepsvereniging Azarias organiseert 7 keer per jaar bijeenkomsten voor medewerkers die zich in de instelling bezighouden met cultuur en religie.

Informatie en opgave: secretariaat Azarias:

E info@azarias.nl, telefoon (030) – 69 53 621

HPV-AGENDA

- 27 aug** hele dag
aanneمة gesprekken
Voortgezette Opleiding
2004 – 2006
- 1 t/m
3 sept** hele dagen
Voortgezette Opleiding
afsluitingsblok
2002 – 2004
- 6 sept** 10.30 – 13.30
Dagelijks Bestuur nr. 5
- 8 sept** 10.00 – 12.15
Coördinatorenoverleg
Basisopleidingen
- 10 sept** 15.00 – 17.00
Presentatie herziene uitgave
'Ontwikkelingsstoornissen
bij kinderen'
- 13 sept** 10.30 – 12.30
Mandaatgroep Strategie
- 24 sept** hele dag
Introductiedag Voortgezette
Opleiding 2004 – 2006
13.30 – 16.30
afsluiting Voortgezette
Opleiding 2002 – 2004
- 27 sept** 10.30 – 13.30
Dagelijks Bestuur nr. 6
- 29 sept/
1 okt** hele dagen
Voortgezette Opleiding, thema:
De wezensdelen

**Sluitingsdatum Verbinding nr. 80
is 24 augustus**

EN VERDER

Steffie de virtuele dame

De virtuele dame Steffie maakt mensen met een verstandelijke handicap wegwijs op internet en legt nu ook uit hoe de pinpas werkt. Ze is te vinden op www.steffie.nl die beheerd wordt door ZetNet, een website met nieuws voor en door verstandelijk gehandicapten. (Bron: ZorgVisie)

In- en verkoop boeken over antroposofie

Sinds enkele weken is www.antroposofieboeken.nl in de lucht. De website is van antiquariaat Utz in Zutphen. De site is opgezet voor de in- en verkoop van boeken over antroposofie. Het antiquariaat ververst het aanbod van tweedehands boeken elke twee weken.

COLOFON

9^e jaargang, nummer 79
juli 2004

De Verbinding is het informatiebulletin van het Heilpedagogisch Verbond en verschijnt 11x per jaar. Het wordt gemaakt voor medewerkers, ouders en belangstellenden die betrokken zijn bij de heilpedagogie en sociaaltherapie. Verspreiding vindt plaats via de secretariaten en de huizen van de lidinstellingen van het HPV en het HPV secretariaat. Verzending naar huisadres is mogelijk. De samenstellers behouden zich het recht voor ingezonden mededelingen te redigeren.

**Inleveren kopij voor volgende Verbinding
vóór 24 augustus.
Verschijningsdatum volgende Verbinding
10 september.**

Samenstelling: Bernard Heldt, Roelien Kort, Ageeth Koning.
Redactie: Mark van Seggelen, e-mail: mark@nieuwekoeien.nl
Hoofdredacteur: Bernard Heldt.
Productie: Buro Laga, Arnhem
Cartoon: Janet Steenhuis, Arnhem

Redactieadres:
Secretariaat Heilpedagogisch Verbond
Postbus 106
3970 AC Driebergen
Telefoon (0343) 44 99 00
Fax (0343) 44 99 09
E-mail hpv@heilpedagogie.nl
Website www.heilpedagogie.nl

